

شناسایی و اولویت‌بندی فناوری‌های نرم قابل اکتساب سازمان‌های ن.م. از آیین پیاده‌روی اربعین مطالعه موردی: آجا

حمید رضا ضرغامی^۱ | شعبان مرادی^۲ | محمد فتحی^۳ | صمد کوشکی^۴

چکیده

فناوری‌های نرم دربردارنده ظرفیت‌هایی همچون بهره‌برداری از آیات و روایات، فرهنگ، آیین و... برای اثرگذاری بر مؤلفه‌ها همچون روح، روان، ذهن و... است. آیین پیاده‌روی اربعین از فناوری‌های نرمی است که در فرمایشات مقام معظم رهبری به‌عنوان یک فناوری سرنوشت‌ساز عنوان شده است. این پژوهش به شناسایی و اولویت‌بندی فناوری‌های نرم قابل اکتساب از آیین پیاده‌روی اربعین برای سازمان‌های دفاعی با تمرکز بر آجا پرداخته شده است. فناوری‌های نرم بر اساس کاربرد از پیشینه استخراج شده و سپس به واکاوی ظرفیت‌های قابل اکتساب از پیاده‌روی اربعین به‌منظور ارتقای قابلیت‌های دفاعی آجا پرداخته شده است. با نظرسنجی از خبرگان در این حوزه، فناوری‌های نرم قابل اکتساب و معیارهای اولویت‌بندی فناوری‌های نرم کدگذاری شده و پرسشنامه‌ای بر مبنای تکنیک‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره (مقایسات زوجی در فرایند تحلیل شبکه‌ای و تاپسیس) طراحی شد و در اختیار آنان قرار گرفت. درنهایت با توجه به داده‌های به‌دست‌آمده از پرسشنامه تکمیل شده توسط خبرگان، اولویت و اهمیت هر یک از ابعاد اصلی فناوری‌های نرم که آجا باید بدان‌ها اهتمام داشته باشد، به دست آمد. نتایج نشان داد که اصلی‌ترین مزایای قابل اکتساب آجا از آیین پیاده‌روی اربعین، عبارت است از: «۱- فناوری‌های دین و زندگی»، «۲- فناوری‌های فرهنگی و اجتماعی» و «۳- فناوری‌های نظامی و امنیتی». تحلیل‌ها و نتایج جالب‌توجهی در این خصوص به‌دست‌آمده است که می‌تواند برای سازمان‌های دفاعی راهگشا باشد.

کلیدواژه‌ها: جنگ، اصول جنگ، عملیات پدافند هوایی

DOR: 20.1001.1.20086121.1402.22.101.4.8

۱. نویسنده مسئول: دکتری مهندسی صنایع، استادیار دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری، تهران، ایران.

Zarghami.hamid@gmail.com

۲. دکتری منابع انسانی، استادیار دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، تهران، ایران.

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آماد، دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری، تهران، ایران.

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آماد، دانشگاه علوم و فنون هوایی شهید ستاری، تهران، ایران.

مقدمه

نظام جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک حکومت معناگرا و ارزشی، جایگاه خاصی برای نظام ارزشی اسلامی- ایرانی قائل بوده و خواستار تسری آن در همه ابعاد جامعه و سازمان‌ها و نهادهای لشکری و کشوری است. لذا ارتش جمهوری اسلامی ایران (آجا) به عنوان بخش مهم و تأثیرگذار از جمهوری اسلامی ایران خود را پایبند و مقید به نظام متعالی ارزشی دین اسلام می‌داند و برای ترویج و جلوگیری از خدشه‌دار شدن آن مبارزه می‌کند (پوردستان و دیگران، ۱۴۰۰). اصولاً وجه تمایز بارز آجا با دیگر ارتش‌های جهان همین نظام ارزشی و اخلاقی آن است. در واقع، رشد و گسترش فرهنگ ایرانی و ارزش‌های اسلامی در آجا و سازمان‌های وابسته به آن بر اساس معیارها و ضوابط اسلامی- ایرانی و تدابیر و رهنمودها و دستورالعمل‌های مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و جلوگیری از تهاجم فرهنگ بیگانه و عدم وابستگی فکری و ارزشی به افکار و ارزش‌های کشورهای بیگانه در آجا از اصول پایه و از مطالبات فرماندهی کل قوا^(مدظله‌العالی) می‌باشد. ایشان در فرمایشات مکرر خود نسبت به اهمیت این موضوع اشاره نموده و مطالبی بیان داشته‌اند که از مجموعه آن‌ها می‌توان استنباط نمود که ارتش و سایر ارگان‌های دولتی هرچند هم مقتدر و مجهز به تجهیزات و سخت‌افزارهای کارآمد باشند، در صورت تجهیز به فناوری‌های نرم بومی و باورهای اسلامی و آموزه‌های دینی توان آن‌ها مضاعف می‌شود، به طوری که از عهده کارکرد خود به سهولت و سرعت بر خواهند آمد (نیازمند، ۱۴۰۰). برحسب اهمیت موضوع و لزوم توجه و بازخوانی فناوری‌های نرم بومی و باورهای اسلامی در کل بدنه نظام جمهوری اسلامی ایران، الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت توسط مقام معظم رهبری^(مدظله‌العالی) به عنوان ایده‌پرداز الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت ارائه گردیده است؛ که در تبیین این الگو می‌فرمایند: «به خاطر اینکه امروز در چشم بسیاری از نخبگان ما، بسیاری از کارگزاران ما، مدل پیشرفت صرفاً مدل‌های غربی است توسعه و پیشرفت را باید از روی مدل‌هایی که غربی‌ها برای ما درست کرده‌اند، دنبال و تعقیب کنیم، امروز در چشم کارگزاران ما این است و این چیز خطرناکی است و هم غلط است و هم خطرناک. غربی‌ها در تبلیغات خیلی ماهر هستند؛ یعنی ماهر شده‌اند. در طول این دو بیست- سیصد سالی که کار تبلیغاتی پی‌درپی می‌کنند، با تبلیغات موفق توانسته‌اند این باور را در بسیاری از ذهن‌ها به وجود آورند که توسعه یافتگی مساوی است با غرب و غربی شدن. هر کشوری بخواهد

کشور توسعه یافته‌ای محسوب بشود، باید غربی شود و این تبلیغات آن‌هاست. هر کشوری که از الگوهای موجود غرب فاصله داشته باشد، توسعه یافته نیست و هرچه فاصله‌اش بیشتر، فاصله‌اش از توسعه یافتگی بیشتر می‌شود؛ این طوری می‌خواهند جا بیاندازند و متأسفانه در ذهن‌ها جا اندخته‌اند. البته نقشه پیشرفت مدل فناوری‌های نرم در الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت چیست؟ این باید تدوین شود، باید روشن شود، باید ابعاد و زوایای آن مشخص شود، این کار به‌طور کامل انجام نگرفته است و باید بشود، اما همینی که ما فهمیده‌ایم که باید برگردیم به نقشه اسلامی-ایرانی، این خودش موفقیت بزرگی است و این موفقیت را امروز داریم» (مقام معظم رهبری، ۱۳۸۷/۲/۱۴).

با توجه به تأکید مقام معظم رهبری ^(مدظله‌العالی) مبنی بر توسعه معنویت در جامعه به‌عنوان روح حاکم بر الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت و بهره‌گیری از حوزه فناوری‌های نرم بومی، این پژوهش باهدف بازخوانی و شناسایی فناوری‌های نرم قابل اکتساب از آیین پیاده‌روی اربعین متناسب با مبانی ارزشی و دینی و به‌کارگیری آن‌ها در سازمان‌های ن.م نگاشته شده است.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

از دهه ۱۹۸۰ و هنگام با روند جهانی شدن اقتصاد و اطلاعاتی شدن اقتصاد، روند بی‌پایان فناوری‌های نرم جدید توسط زوئینگ ارائه شد (گروه پژوهشی علوم و فناوری دفاعی، ۱۳۸۴). فناوری نرم از طریق کاربرد آگاهانه‌ی قواعد عمومی یا تجارب اقتصادی، فعالیت‌های اجتماعی و انسانی جلوه‌گر می‌شود. از همین رو، فناوری نرم قواعد، سازوکارها، ابزارها، قوانین، روش‌ها و رویه‌هایی شکل می‌دهد که در گسترش، سازگاری یا کنترل دنیای ذهنی و عینی مشارکت دارند (زوئینگ، ۲۰۱۱). به‌اختصار می‌توان گفت فناوری نرم، فناوری اندیشمندانه‌ی خلاقیت و نوآوری است که در اندیشه، ایدئولوژی، احساس، ارزش‌ها، دیدگاه‌های جهانی، رفتارهای فردی و سازمانی و تمامی جنبه‌های غیرمادی جامعه‌ی بشری تمرکز یافته است (عالی پور، ۱۳۹۷). انواع فناوری‌های نرم را بر اساس کاربرد با توجه به پیشینه پژوهش به‌صورت زیر استخراج و تقسیم‌بندی شده است:

۱. فناوری‌های اجتماعی: فرایند خلق و تجسم ارزش‌هایی هستند که منبعی برای حل مشکلات اجتماع به شمار می‌آیند. انجمن‌ها، سازمان‌های غیرانتفاعی، باورها، مذهب، ارزش‌ها، اخلاق و احساسات سازمان‌های غیردولتی، انسانی می‌توانند منابع فناوری‌های اجتماعی باشند.
 ۲. فناوری فرهنگی: فناوری‌هایی که زمینه تولید و پخش آثار فرهنگی و هنری را فراهم می‌کنند.
 ۳. فناوری نرم نظامی: شامل استراتژی‌ها و تاکتیک‌های نظامی است؛ مانند جنگ نرم و عملیات روانی در فعالیت‌های نظامی (تقی‌زاده، ۱۳۹۴).
 ۴. فناوری سیاسی: رفتارهای سازماندهی سیستماتیک دولت‌ها، احزاب سیاسی، گروه‌های اجتماعی و فعالیت‌های افراد درگیر در امور سیاسی و روابط بین‌الملل مانند تکنولوژی دیپلماتیک یا فعالیت‌های اداره امور داخلی و بین‌المللی.
 ۵. فناوری مهندسی نرم: شامل فناوری برای شبیه‌سازی و دست‌کاری سیستم انسان و سیستم‌های اجتماعی در چهارچوب سیستم‌های طبیعی و مصنوعی است.
 ۶. فناوری تجاری: فناوری‌هایی که انسان از آن برای فعالیت‌های اقتصادی استفاده می‌کند؛ مانند فناوری‌های مالی، فناوری تبلیغات، فناوری حسابداری و حساسی، فناوری ذخیره‌سازی.
 ۷. فناوری نرم برای عمر (زندگی): فناوری برای هماهنگ کردن سلامت جسمی و سلامت معنوی؛ برای مثال گسترش طول عمر با فناوری مراقبت‌های بهداشتی، فناوری سلامت مانند تکنولوژی ژن یا احیاکننده پزشکی.
- آجا پایه بنیادین قدرت نظامی ج.ا.ا و مؤلفه اصلی قدرت نظامی کشور برای دفاع از مرزها و حفظ تمامیت ارضی بوده و نقش کلیدی و محوری در قدرت نظامی کشور دارد (زرقانی، ۱۳۸۸). تمرکز بسیاری از ارتش‌های جهان به مؤلفه فناوری سخت قدرت می‌باشد، اما آجا توانسته در مؤلفه‌های فناوری‌های نرم نیز به‌طور مستقیم و غیرمستقیم نقش تأثیرگذار ایفا کند، از آنجایی که ارتش جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک سازمان دفاعی از تمامیت ارضی کشور جمهوری اسلامی ایران، همواره ضمن پیروی از ولایت، مورد توجه و عنایت ولی فقیه زمان خویش قرار گیرد. با توجه به مأموریت ارتش جمهوری اسلامی ایران و برای تداوم و تقویت هویت آن، فرهنگ سازمانی ارتش، بر اساس یک الگوی اسلامی-ایرانی تبیین می‌گردید. انضباط سازمانی و

اطاعت‌پذیری از سلسله‌مراتب فرماندهی از شناسه‌های بارز و متمایزکننده هویت آجا از دیگر گروه‌ها و سازمان‌ها، نظم و انضباط و اطاعت‌پذیری آنان در تمام ارکان و سطوح سلسله‌مراتب فرماندهی است، اقدام آجا برای «بازدارندگی، ابتکار عمل و مقابله مؤثر با تهدیدها» امری صرفاً سخت‌افزاری نیست بلکه فناوری نرم در آن جایگاه ویژه‌ای دارد (گلشن‌پژوه، ۱۳۸۷). این ارزش‌ها در آجا، جایگاه خاص داشته که برای حفظ و ترویج این ارزش‌ها، سازمان‌ها و ستادهایی اعم سازمان عقیدتی و سیاسی و ستاد اربعین و... در ارتش ایجاد شده است که یکی از وظایف اصلی آن سازمان‌ها ترویج و ارتقای ارزش‌های اسلامی و انقلابی است. به صورت کلی این اصول در دکترین نیروهای مسلح ج.ا.ا در بیست و یک اصل پایه‌ای بیان شده است (پوردستان و دیگران، ۱۴۰۰).

۱. خداجویی و اسلام محوری، ۲. ولایتمداری (ولایی بودن)، ۳. دشمن‌شناسی و دشمن‌ستیزی، ۴. مردمی بودن، ۵. خودباوری و خوداتکایی، ۶. آرمان‌گرایی توأم با عمل انقلابی، ۷. عدالت‌جویی، ۸. بصیرت و آینده‌نگری، ۹. عزت و اقتدار، ۱۰. تفکر و عمل بسیجی بر پایه تکلیف‌گرایی سلحشوری و شهادت‌طلبی (سیره علوی)، ۱۱. محوریت منابع و سرمایه‌های انسانی، ۱۲. انضباط، نظم و قانون‌مداری (معنوی و ظاهری)، ۱۳. حفظ آمادگی و انعطاف‌پذیری توأم با سرعت، دقت و صحت عمل، ۱۴. خلاقیت و ابتکار عمل، ۱۵. انسجام هماهنگی و هم‌افزایی، ۱۶. بهره‌وری، ۱۷. اشراف اطلاعاتی، ۱۸. دانایی و یادگیری، ۱۹. سادگی، ۲۰. تمرکز بر هدف و اولویت‌گرایی، ۲۱. حفظ توأم نظام ج.ا.ا و مردم.

اربعین حسینی به عنوان مهم‌ترین محل اجتماع شیعیان و حتی سایر مسلمانان جهان، دارای ابعاد و ظرفیت‌های قابل توجهی از فناوری‌های نرم است که هر یک ظرفیت‌ها نیازمند بررسی دقیق است (حبیبی، ۱۴۰۱). راهپیمایی اربعین ظرفیت‌های جدی برای ترویج ابعاد استکبارستیزی در بین آزادی‌خواهان جهان دارد و می‌تواند زمینه‌ساز گسترش بیداری اسلامی در بین ملت‌های منطقه باشد. ابعاد و مؤلفه‌هایی که عبارت‌اند از: نظام ولایت الهی، علم و بصیرت، مردمی بودن، استمرار، عزت، شجاعت، ایستادگی، وحدت و دفاع از مظلوم (جعفری، ۲۰۲۱). در آجا، ستادی به نام اربعین تشکیل شده و از سال ۱۳۹۵ به طور مستمر نسبت به برپایی موكب بین‌راهی در تمام مرزهای خروجی کشور به سمت عراق اقدام شده است. در نیروهای چهارگانه آجا نیز به صورت جداگانه

یک هیئت به ریاست معاون اجرای هر نیرو تشکیل شده و هر کدام به صورت مستقل یا مشترک تحت نظارت ستاد کل ارتش اقدام به برپایی موبک می‌نمایند که هدف از اعزام نیروی انسانی و شرکت در این مکتب انسان‌ساز علاوه بر ارتقاء ابعاد معنوی و انجام فرایض دینی دستیابی به فناوری‌های نرمی است که آجا باید بدان‌ها اهتمام داشته باشد.

نظریه مقام معظم رهبری^(مدظله‌العالی) در زمینه فناوری نرم و مدل جدید پیشرفت که تأکید بر بعد روحانی انسان در فناوری‌های نرم دارد و اینکه انسان موجودی دو ساحتی (جسم و روح) است که باید ضمن مسئولیت دنیوی در برابر جهان آخرت نیز مسئول باشد، بنابراین محور تحقیق نظریه مقام معظم رهبری^(مدظله‌العالی) است. شناسایی و کاربرد مزایای بی‌شمار فناوری نرم، بدون بازخوانی و توجه به نقش انکارناپذیر این فناوری‌ها، ناشدنی به نظر می‌آید. امروزه جهش‌های شتابان و رشد فزاینده‌ی فناوری اطلاعات، شبکه‌ی جهانی وب، علوم شناختی و تأکید فراوان انسان معاصر بر اقتصاد، صنعت دیجیتال و گام نهادن در مسیر ایجاد جامعه‌ی دانش‌بنیان موجب شده است که فناوری‌های نرم در حل دشواری‌ها و ارائه‌ی طریق، جایگاه درخور توجهی بیابد (مکی نیری، ۱۳۹۱). درست به همین دلیل، بی‌توجهی به عرصه‌ی تازه گشوده‌ی فناوری نرم می‌تواند غفلت‌زدگی راهبردی و واپس‌گرایی صنعتی و فناورانه‌ی بخش دفاع را به همراه داشته باشد. از دیگر سو، با توجه به اتکای فناوری نرم بر ابعاد و جنبه‌های انسانی، شناسایی و کاربست آن در دفاع و جنگ را مقوله‌ای ضروری و ناگزیر ساخته است. این بسترسازی با کاربست فناوری‌های نرمی مانند فناوری تبلیغات، عملیات روانی، فناوری‌های فرهنگی، فناوری‌های ارتباطی به انجام می‌رسد (علی احمدی و باباخان، ۱۳۹۸). از همین رو شناخت سرشت و روند گسترش فناوری‌های نرم و میدان تأثیر و تأثر آن بلاخص در سازمان‌های ن.م امری حیاتی و انکارناپذیر است.

با بررسی پایگاه‌ها و مجلات علمی در رابطه با فناوری‌های نرم به نظر می‌رسد در کشور ما تحقیق بسیار اندکی صورت گرفته است که در ادامه به برخی از پژوهش‌های مرتبط با موضوع اشاره می‌شود:

قاسمی و همکاران (۱۴۰۱) مهم‌ترین مسائل مرتبط با واقعه «اربعین» که دارای بیشترین میزان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بوده عبارت‌اند از: «ارتباط مفهوم زیارت با واقعه اربعین»، «تداعی مفهوم عصر ظهور برای زائر» و «ضرورت توجه به امام حسین (ع) و ماهیت قیام ایشان». مسائل یادشده

ظرفیت تبدیل شدن به بازیگران کلیدی در آینده واقعاً اربعین را دارند و می‌توان از آن‌ها به‌مثابه فرصتی مناسب برای توسعه و ترویج بیشتر اربعین بهره برد.

علیرضا عالی پور (۱۳۹۷) در تحقیقی با عنوان مدل فناوری‌های نرم در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت جایگاه فناوری‌های نرم در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت را مورد بحث قرار دادند. در این پژوهش فناوری‌های نرم مورد تأکید در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت که باید مسئولان علوم انسانی پیاده‌سازی کنند، شناسایی شدند؛ این فناوری‌ها شامل فناوری نرم تولید فکر، فناوری نرم اجتماعی، فناوری نرم فرهنگی و سبک زندگی و فناوری نرم نظامی بودند.

عالی پور و عنایتی (۱۳۹۳) با ارائه ایده ایجاد دانشگاه نسل چهارم معتقدند نه تنها فناوری سخت، بلکه فناوری فکری، اندیشه‌ای و ایدئولوژیکی باید در مراکز رشد علوم انسانی پرورش داده شود و نتایج حاصل از مراکز رشد علوم انسانی با تکیه بر ارزش‌های اخلاقی و حوزه کارکردی فناوری‌های نرم (همانند فناوری تجاری، فناوری اجتماعی، فناوری فرهنگی، فناوری یادگیری از طریق تجربه و احساس فردی، فناوری زیستی نرم، فناوری مهندسی نرم، فناوری نظامی، فناوری سیاسی)، به‌منظور حرکت در مسیر دانشگاه نسل چهارم به نام دانشگاه، تمدن ساز باشند.

محمدپور و همکاران (۱۳۹۱) در تحقیقی مهم‌ترین موانع کاربردی شدن فناوری نرم را شامل ضعف در نظام آموزشی علوم انسانی، تئوری بودن علوم انسانی و آموزش اندیشه‌های دیگران به‌جای آموزش اندیشیدن دانسته است.

در پیشینه تحقیقات خارجی به مسئله فناوری‌های نرم با توجه به فرهنگ غربی تأکید شده است ولی در تحقیقات داخلی این موضوع بررسی نشده است. امریکا را می‌توان یکی از پیشگامان حرکت در فناوری نرم دانست که فناوری نرم را به رسمیت شناخته و امکان ثبت آن را فراهم کرده است. (سازمان همکاری اقتصادی و توسعه، ۱۹۹۷).

زوئینگ (۲۰۰۳) در تحقیقی بیان می‌دارد که استانداردهای سازی، پردازش و تنظیم و تدوین افکار، ادراک، ارزش‌ها و فرهنگ، نمونه‌های بارز فناوری نرم هستند.

لذا در این پژوهش به مطالعه و بررسی پژوهش‌های منتشر شده در زمینه اکتساب و بهره‌برداری از فناوری‌های نرم پرداخته شده و با واکاوی دقیق مبانی نظری فناوری‌های نرم، به بررسی و

شناسایی معیارها و شاخص‌های قابل اکتساب و انتقال فناوری‌های نرم از آیین پیاده‌روی اربعین و اولویت‌بندی بر اساس تکنیک‌های تصمیم‌گیری چند شاخصه پرداخته شده است.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش با رویکرد ترکیبی (کیفی- کمی) انجام گرفت. در بخش کیفی، پس از مرور منسجم مبانی نظری با ۱۰ نفر از خبرگان متخصص در این زمینه که به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند مصاحبه شد و نظرات آن‌ها جمع‌آوری و در قالب نظریه داده بنیاد، مورد تحلیل قرار گرفت. نتیجه آن ۹۸ کد باز، ۴۲ زیرمولفه و ۷ مولفه (شاخص) و ۱۰ معیار محوری که به ۳ فناوری نرم منتج گردید. در بخش کمی، نظرات ۱۵ نفر از متخصصین که به روش نمونه‌گیری قضاوتی انتخاب شده بودند از طریق پرسشنامه جمع‌آوری و روایی پرسشنامه با روش تحلیل روایی صوری انجام شده است. تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از روش تصمیم‌گیری چند شاخصه (مقایسات زوجی و TOPSIS) و نرم‌افزار (TOPSIS SOLVER) انجام می‌گردد. شاخص‌ها، مشاهده و اندازه‌گیری و توصیف می‌شوند، لذا روش تحقیق از حیث روش اجرا، توصیفی- تحلیلی است. از آنجا که نتایج حاصل از پژوهش برای حل مسئله اولویت‌بندی فناوری‌های نرم، قابل اجرا است و به مدیران در تصمیم‌گیری اثربخش این عرصه کمک می‌نماید، بنابراین تحقیق حاضر از نقطه نظر هدف از نوع کاربردی است.

سؤالات پژوهش

سؤال اصلی پژوهش

فناوری‌های نرم قابل اکتساب آجا در آیین پیاده‌روی اربعین شامل چه مواردی است؟

سؤالات فرعی پژوهش

۱) معیارهای اولویت‌بندی فناوری‌های نرم قابل اکتساب آجا از آیین پیاده‌روی اربعین شامل چه مواردی است؟

۲) وزن معیارهای شناسایی شده برای اولویت‌بندی فناوری‌های نرم به چه ترتیب می‌باشد؟

۳) اولویت فناوری‌های نرم قابل اکتساب آجا در آیین پیاده‌روی اربعین چگونه است؟

تجزیه و تحلیل داده‌ها

- با مصاحبه با ۱۰ نفر از خبرگان این حوزه و همچنین بازخوانی پیشینه نظری و پژوهش‌های منتخب گزینه‌ها استخراج و شاخص‌های مهم انتخاب شدند. تعداد ۱۰ گزینه شناسایی و به وسیله ۷ شاخص به دست آمده به عنوان شاخص‌های قابل لحاظ در اولویت‌بندی فناوری‌های اولویت‌بندی گردیدند. این ۷ شاخص عبارت‌اند از:
- ۱- مشارکت نیروهای جوان: با در نظر گرفتن این موضوع که آینده‌سازان و فرماندهان آینده ارتش نیروهای جوان امروز هستند این مکتب فرصت خوبی است که نیروهای جوان در مکتب امام حسین (ع) رشد کنند.
 - ۲- فرهنگ مقاومت: اربعین یکی از نمادهای مقاومت در مقابل ظلم و ستم می‌باشد لذا این فضا می‌تواند فرهنگ مقاومت را در بین کارکنان گسترش دهد.
 - ۳- تقویت مردمی بودن: مردم در بحران‌ها چه مثبت و چه منفی، ارتشی اخلاق‌مداری و ارزشمند را در کنار خود و از خود می‌بینند.
 - ۴- هم‌افزایی: هم‌افزایی و همکاری با سایر ارگان‌های شرکت‌کننده در آیین پیاده‌روی اربعین چه نظامی و چه غیرنظامی، اثرات مثبت فراوانی دارد.
 - ۵- نوآوری: بهره‌مندی و استفاده از نوآوری‌های فرهنگی و اجتماعی که در تعامل با مردم و تجارب سایر سازمان‌ها کسب شده یا مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.
 - ۶- مدیریت جهادی: اربعین بستر مدیریت کردن جهادی است، مدیریت جهادی یا همان کار و تلاش با نیت الهی و مبتنی بر علم و درایت فرمانده است.
 - ۷- استعدادیابی: اربعین زمان خوبی برای شکوفایی استعدادها و رشد آن‌ها می‌باشد. کارکنان با استعداد شناسایی می‌شوند و می‌توان با سرمایه‌گذاری روی آن‌ها نیروی انسانی را ارتقا و رشد داد.

گزینه‌ها

- ۱- معنویت اجتماعی: باعث می‌شود که افراد جامعه در نبود نظارت از سوی نهادهای نظارتی هم یک فرد قانون‌مدار و بااخلاق اجتماعی باشند.

- ۲- همدلی با مردم: در زمان‌هایی که مردم نیازمند به حضور ارتش برای خدمت‌رسانی یا امدادرسانی هستند، مردم، ارتش را در کنار خود می‌بینند و همدلی بین دو رکن اساسی جامعه رخ می‌دهد.
- ۳- ایجاد جاذبه برای جذب در ارتش: حضور ارتش برای خدمت‌رسانی باعث می‌شود نیروهای جوان و مؤمن و انقلابی که در این مسیر هستند برای جذب و فعالیت در ارتش ترغیب شوند.
- ۴- ارتقای جایگاه سازمانی ارتش: زمانی که در آیین پیاده‌روی اربعین، ارتش به‌عنوان یک سازمان مردمی فعالیت و خدمت‌رسانی می‌کند باعث ارتفاع جایگاه و شخصیت سازمانی ارتش نزد آحاد مختلف مردم در اربعین به‌خصوص شرکت کارکنان خود ارتش همراه خانواده در پیاده‌روی اربعین می‌شود.
- ۵- آمادگی برای بحران‌های طبیعی و نظامی: اربعین می‌تواند همانند یک رزمایش نقاط قوت و ضعف آجا را نشان داده و در راستای تقویت یا برطرف کردن آن‌ها اقدام نمود.
- ۶- ارتقای کیفیت فرماندهی: این یک آزمون عملی برای فرماندهان نیز می‌باشد که در زمان‌های بحران چه تصمیمات و کارهای انجام می‌گیرد و باعث می‌شود که کیفیت تصمیمات هر چه بگذرد پخته‌تر و به بلوغ بیشتر برسد.
- ۷- ایجاد امنیت پایدار: اربعین خود یک مانور بزرگ حضور می‌باشد. زمانی که آحاد مردم در آن شرکت می‌کنند و هر سال با قدرت‌تر و با کیفیت‌تر برگزار می‌شود به ایجاد امنیت پایدار در این مرزوبوم کمک می‌کند.
- ۸- استحکام نظام خانواده: حضور کارکنان در اربعین به‌خودی‌خود باعث نزول برکات فراوان در زندگی شخصی آن‌ها می‌گردد و زمانی که این حضور همراه با خانواده باشد به علت فضای معنوی و خاص اربعین، درک محتوایی اربعین و شناخت رفتار و منش ائمه معصومین با خانواده می‌تواند خود باعث استحکام نظام خانواده شود.
- ۹- تأثیر بر سبک زندگی: در دوره‌ای که تجمل‌گرایی و سبک زندگی غربی در زندگی‌های جامعه ما نفوذ کرده تبیین سبک زندگی امام حسین (ع) و سبک زندگی اسلامی در زمانی مانند اربعین برای کارکنان باعث می‌شود سبک زندگی اسلامی و ساده‌زیستی و اهمیت ندادن به مسائل دنیوی مورد توجه قرار گیرد.

۱۰- پرورش روحی و معنوی کارکنان جوان: بهترین زمان برای تعلیم و تربیت کارکنان جوان از لحاظ فکری و معنوی به منظور ارتقای کیفیت کارکنان آینده و به وجود آوردن فرماندهانی که در مکتب امام حسین (ع) آموزش دیده‌اند ضروری می‌باشد.

اولویت‌بندی گزینه‌ها

اولویت‌بندی داده‌های پژوهش با توجه به جبرانی بودن معیارها از روش TOPSIS و نرم‌افزار (TOPSIS SOLVER) انجام می‌گردد. محاسبات اولیه بر مبنای نرم‌افزار EXCEL برای داده‌های آماری انجام شد. جدول ۱ نشان‌دهنده داده‌های پژوهش است. بی‌مقیاس کردن در روش تاپسیس با استفاده از روش نرم اقلیدسی صورت می‌گیرد و به این صورت که هر درایه بر جذر مجموع مربعات درایه‌های آن ستون معیار تقسیم می‌شود (ضرغامی، ۱۴۰۱). با توجه به اینکه ماهیت همه معیارها مثبت است نتایج به دست آمده در جدول ۲ (ماتریس تصمیم بی‌مقیاس) قابل مشاهده است.

جدول ۱. داده‌های پژوهش

معیار گزینه‌ها	مشارکت نیروهای جوان	فرهنگ مقاومت	تقویت مردمی بودن	هم‌افزایی	نوآوری	مدیریت جهادی	استعدادیابی
معنویت اجتماعی	۸	۷/۴۰	۷/۵۳	۶/۸۷	۶/۶۰	۸	۶/۸۰
همدلی با مردم	۸	۷/۲۰	۸/۸۰	۷/۷	۶/۲۷	۷/۹۳	۶/۲۰
ایجادجاذبه برای جذب در ارتش	۷/۳۳	۷/۴۰	۷	۶/۸۰	۶/۸۰	۶/۶۷	۷/۲۷
ارتقای جایگاه سازمانی ارتش	۸/۷	۷/۶۷	۷/۸۰	۷/۸۷	۷/۳۳	۷/۶۷	۷/۵۳
آمادگی برای بحران‌ها	۸/۴۰	۸/۱۳	۷/۴۷	۷/۹۳	۷/۴۰	۸/۲۷	۸
ارتقای کیفیت فرماندهی	۶/۲۷	۷/۶۰	۶/۶۷	۷/۶۷	۶/۹۳	۸/۷	۷/۸۷
ایجاد امنیت پایدار	۸/۴۰	۷/۹۳	۷/۷۳	۷/۳۳	۷/۴۷	۷/۷۳	۸/۰۷
پرورش روحی و معنوی کارکنان جوان	۸/۸۰	۸/۳۳	۷/۶۷	۷/۴۰	۷/۲۷	۷/۶۷	۷/۸۷
تأثیر بر سبک زندگی	۷/۶۷	۷/۶۰	۶/۸۰	۶/۶۷	۷/۴۰	۷/۳۳	۶/۹۳
استحکام نظام خانواده	۸	۷/۵۳	۷/۷۳	۷/۴۷	۷/۲۷	۷/۸۷	۷

جدول ۲. ماتریس تصمیم‌بی‌مقیاس

ماتریس بی‌مقیاس	مشارکت نیروهای جوان	فرهنگ مقاومت	تقویت مردمی بودن	هم‌افزایی	نوآوری	مدیریت جهادی	استعدادیابی
ماهیت معیار	+	+	+	+	+	+	+
معنویت اجتماعی	۰/۳۲	۰/۳۰	۰/۳۲	۰/۳۰	۰/۳۰	۰/۳۳	۰/۳۰
همدلی با مردم	۰/۳۲	۰/۳۰	۰/۳۷	۰/۳۱	۰/۲۸	۰/۳۲	۰/۲۷
ایجاد جاذبه برای جذب در ارتش	۰/۲۹	۰/۳۱	۰/۲۹	۰/۲۹	۰/۳۰	۰/۲۷	۰/۳۱
ارتقای جایگاه سازمانی ارتش	۰/۳۲	۰/۳۲	۰/۳۳	۰/۳۴	۰/۳۳	۰/۳۱	۰/۳۲
آمادگی برای بحران‌ها	۰/۳۴	۰/۳۴	۰/۳۱	۰/۳۴	۰/۳۳	۰/۳۴	۰/۳۴
ارتقای کیفیت فرماندهی	۰/۲۵	۰/۳۱	۰/۲۸	۰/۳۳	۰/۳۱	۰/۳۳	۰/۳۴
ایجاد امنیت پایدار	۰/۳۳	۰/۳۳	۰/۳۲	۰/۳۲	۰/۳۳	۰/۳۲	۰/۳۵
پرورش روحی و معنوی کارکنان جوان	۰/۳۵	۰/۳۴	۰/۳۲	۰/۳۲	۰/۳۲	۰/۳۱	۰/۳۴
تأثیر بر سبک زندگی	۰/۳۱	۰/۳۱	۰/۲۹	۰/۲۸	۰/۳۳	۰/۳۰	۰/۳۰
استحکام نظام خانواده	۰/۳۲	۰/۳۱	۰/۳۲	۰/۳۲	۰/۳۲	۰/۳۲	۰/۳۱

یکی از فاکتورهای مؤثر در تصمیم‌گیری چند شاخصه، تعیین دقیق وزن معیارها می‌باشد. در این پژوهش با توجه به جبرانی بودن معیارها از تکنیک TOPSIS برای اولویت‌بندی گزینه‌ها استفاده شد. دو رویکرد کلی برای تعیین وزن معیارها در نرم‌افزارهای منتخب این حوزه وجود دارد که عبارت است از (ضرغامی، ۱۴۰۱):

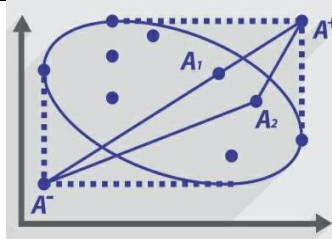
۱. تعیین وزن‌ها با محاسبه بر مبنای تکنیک آنتروپی شانون

۲. تعیین وزن معیارها به شیوه خبره سنجی

در این پژوهش با توجه به استخراج وزن‌ها به شیوه خبره سنجی، ورود دستی وزن‌ها به نرم‌افزار تاپسیس سولور استناد شد. جدول ۳ وزن میانگین و معیارها را نشان می‌دهد.

جدول ۳. وزن معیارها

ردیف	معیار	میانگین	وزن
۱	مشارکت نیروهای جوان	۹۱/۶	۰/۱۵۷
۲	فرهنگ مقاومت	۸۶	۰/۱۴۹
۳	تقویت مردمی بودن	۸۷/۳	۰/۱۴۹
۴	هم‌افزایی	۸۰/۳	۰/۱۳۷
۵	نوآوری	۷۵/۹	۰/۱۳۰
۶	مدیریت جهادی	۸۵	۰/۱۴۵
۷	استعدادیابی	۷۸/۲	۰/۱۳۴

برای به دست آوردن ماتریس نرمال موزون هر درایه از ماتریس نرمالیزه شده را در وزن معیار ضرب می‌کنیم (جدول ۴ ماتریس نرمالیزه موزون). در رتبه‌بندی گزینه‌ها به روش TOPSIS گزینه‌هایی که بیشترین تشابه را با راه‌حل ایده‌آل داشته باشند، رتبه بالاتری کسب می‌کنند. فضای هدف بین دو معیار به‌عنوان نمونه در شکل ۱ نشان داده شده است. در اینجا A^+ و A^- به ترتیب، تعیین نقاط ایده‌آل مثبت و ایده‌آل منفی است. گزینه A_1 به نسبت گزینه A_2 فاصله کمتری تا راه‌حل ایده‌آل و فاصله بیشتری را تا راه‌حل ایده‌آل منفی دارد (جدول ۵ تعیین نقاط ایده‌آل مثبت و ایده‌آل منفی)

جدول ۴. ماتریس نرمالیزه موزون

ماتریس وزین	مشارکت نیروهای جوان	فرهنگ مقاومت	تقویت مردمی بودن	هم‌افزایی	نوآوری	مدیریت جهادی	استعدادیابی
معنویت اجتماعی	۰/۰۵	۰/۰۴۵	۰/۰۴۷	۰/۰۴۱	۰/۰۳۸	۰/۰۴۷	۰/۰۳۹
همدلی با مردم	۰/۰۵	۰/۰۴۴	۰/۰۵۵	۰/۰۴۲	۰/۰۳۶	۰/۰۴۷	۰/۰۳۶
ایجاد جاذبه برای جذب در ارتش	۰/۰۴۶	۰/۰۴۵	۰/۰۴۴	۰/۰۴	۰/۰۴	۰/۰۴	۰/۰۴۲

جدول ۴. ماتریس نرم‌الیزه موزون

ماتریس وزین	مشارکت نیروهای جوان	فرهنگ مقاومت	تقویت مردمی بودن	هم‌افزایی	نوآوری	مدیریت جهادی	استعدادیابی
ارتقای جایگاه سازمانی ارتش	۰/۰۵۱	۰/۰۴۷	۰/۰۴۹	۰/۰۴۷	۰/۰۴۳	۰/۰۴۶	۰/۰۴۳
آمادگی برای بحران‌ها	۰/۰۵۳	۰/۰۵	۰/۰۴۷	۰/۰۴۷	۰/۰۴۳	۰/۰۴۹	۰/۰۴۶
ارتقای کیفیت فرماندهی	۰/۰۳۹	۰/۰۴۷	۰/۰۴۲	۰/۰۴۵	۰/۰۴	۰/۰۴۸	۰/۰۴۵
ایجاد امنیت پایدار	۰/۰۵۳	۰/۰۴۹	۰/۰۴۸	۰/۰۴۳	۰/۰۴۳	۰/۰۴۶	۰/۰۴۶
پرورش روحی و معنوی کارکنان جوان	۰/۰۵۵	۰/۰۵۱	۰/۰۴۸	۰/۰۴۴	۰/۰۴۲	۰/۰۴۶	۰/۰۴۵
تأثیر بر سبک زندگی	۰/۰۴۸	۰/۰۴۷	۰/۰۴۲	۰/۰۳۹	۰/۰۴۳	۰/۰۴۳	۰/۰۴
استحکام نظام خانواده	۰/۰۵	۰/۰۴۶	۰/۰۴۸	۰/۰۴۴	۰/۰۴۲	۰/۰۴۷	۰/۰۴

جدول ۵ تعیین نقاط ایده‌آل مثبت و ایده‌آل منفی

راه‌حل بهینه	مشارکت نیروهای جوان	فرهنگ مقاومت	تقویت مردمی بودن	هم‌افزایی	نوآوری	مدیریت جهادی	استعدادیابی
A ⁺	۰/۰۵۵	۰/۰۵۱	۰/۰۵۵	۰/۰۴۷	۰/۰۴۳	۰/۰۴۹	۰/۰۴۶
A ⁻	۰/۰۳۹	۰/۰۴۴	۰/۰۴۲	۰/۰۳۹	۰/۰۳۶	۰/۰۴	۰/۰۳۶

جدول ۶ تعیین فاصله گزینه‌ها از نقطه ایده‌آل مثبت و نقطه ایده‌آل منفی

	S ⁺	S ⁻
معنویت اجتماعی	۰/۰۱۵	۰/۰۱۵
همدلی با مردم	۰/۰۱۶	۰/۰۱۹
ایجاد جاذبه برای جذب در ارتش	۰/۰۲	۰/۰۱
ارتقای جایگاه سازمانی ارتش	۰/۰۱	۰/۰۱۹
آمادگی برای بحران‌ها	۰/۰۹	۰/۰۲۳
ارتقای کیفیت فرماندهی	۰/۰۲۱	۰/۰۱۵
ایجاد امنیت پایدار	۰/۰۹	۰/۰۲۱
پرورش روحی و معنوی کارکنان جوان	۰/۰۹	۰/۰۲۳
تأثیر بر سبک زندگی	۰/۰۱۹	۰/۰۱۳
استحکام نظام خانواده	۰/۰۱۲	۰/۰۱۷

ملاک انتخاب گزینه: حداکثر فاصله از ایده آل منفی و حداکثر نزدیکی به راه حل ایده آل (مثبت).
در این گام هر کدام به یک نزدیک تر باشند دارای اولویت می‌باشند.

جدول ۷ تعیین ضریب نسبی نزدیکی به راه حل ایده آل

ضریب نزدیکی	نتیجه	
۰/۷۲۳	گزینه ۵	آمادگی برای بحران‌ها
۰/۷۲۳	گزینه ۸	پرورش روحی و معنوی کارکنان جوان
۰/۷۰۵	گزینه ۷	ایجاد امنیت پایدار
۰/۶۵۹	گزینه ۴	ارتقای جایگاه سازمانی ارتش
۰/۵۸۵	گزینه ۱۰	استحکام نظام خانواده
۰/۵۳۵	گزینه ۲	همدلی با مردم
۰/۴۹۴	گزینه ۱	معنویت اجتماعی
۰/۴۰۶	گزینه ۶	ارتقای کیفیت فرماندهی
۰/۴۰۰	گزینه ۹	تأثیر بر سبک زندگی
۰/۳۳۱	گزینه ۳	ایجاد جاذبه برای جذب در ارتش

فناوری‌های نرم پژوهش

پس از دسته‌بندی گزینه‌ها و اعمال نظر خبرگان سه فناوری‌های نرم استخراج شده در این پژوهش به شرح زیر می‌باشند:

الف. فناوری‌های نرم فرهنگی و اجتماعی:

۱. معنویت اجتماعی، ۲. همدلی با مردم، ۳. ایجاد جاذبه برای جذب در ارتش و ۴. ارتقای سازمانی ارتش

ب. فناوری‌های نرم نظامی و امنیتی:

۱. آمادگی برای بحران‌ها، ۲. ارتقای کیفیت فرماندهی و ۳. ایجاد امنیت پایدار

ج. فناوری‌های نرم دین و زندگی:

۱. پرورش روحی و معنوی کارکنان جوان، ۲. تأثیر بر سبک زندگی و ۳. استحکام نظام

خانواده

اولویت‌بندی فناوری‌های نرم

در این مرحله فناوری نرم به صورت مقایسه زوجی به کمک نرم‌افزار اکسل با نظر خبرگان اولویت‌بندی می‌شوند.

جدول ۷ میزان اهمیت و ارزش هر گزینه را نشان می‌دهد. در گام بعدی مجموع سطرها را حساب و هر کدام را بر مجموع تقسیم کرده تا ارزش نهایی هر کدام از فناوری‌ها را به دست آوریم.

جدول ۸ ارزش و اهمیت گزینه‌ها

ردیف	گزینه‌ها	جمع سطری هر گزینه	ارزش و اهمیت
۱	فناوری‌های نرم فرهنگی و اجتماعی	۶/۹۵۳	۰/۳۹
۲	فناوری‌های نرم نظامی و امنیتی	۳/۳۸	۰/۱۷
۳	فناوری‌های نرم دین و زندگی	۷/۷۴۸	۰/۴۴
		۱۷/۷۳۹	

جدول ۸ با توجه به مقایسه زوجی با کمک نرم‌افزار اکسل با روش مجموع سطری نتایج ذیل جهت اولویت‌بندی فناوری‌های نرم استخراج گردیده را نشان می‌دهد.

جدول ۹. اولویت‌بندی گزینه‌ها

اولویت	گزینه	ارزش و اهمیت
اولویت ۱	فناوری‌های نرم دین و زندگی	۰/۴۴
اولویت ۲	فناوری‌های نرم فرهنگی و اجتماعی	۰/۳۹
اولویت ۳	فناوری‌های نرم نظامی و امنیتی	۰/۱۷

یافته‌های پژوهش

در این بخش، ابتدا پاسخ تک‌تک سؤالات مورد بررسی قرار گرفته و تحلیل خواهد شد. سپس ضمن تشریح نوآوری و محدودیت‌های پژوهش، به ارائه پیشنهادها کاربردی و پیشنهادهایی برای پژوهشگران آتی پرداخته خواهد شد.

سؤال اصلی: فناوری‌های نرم قابل اکتساب آجا در آیین پیاده‌روی اربعین شامل چه مواردی

است؟

بر اساس پیشینه پژوهش فناوری‌های نرم اقسام مختلفی دارد اما بر اساس ماهیت آیین پیاده‌روی اربعین سه دسته از فناوری‌های نرم در اینجا قابل اکتساب می‌باشند، لذا این سه نوع فناوری برگزیده و هر کدام شامل زیرمجموعه فناوری‌هایی می‌باشد که به ترتیب زیر بیان می‌شود.

الف. فناوری‌های نرم فرهنگی و اجتماعی:

۱. معنویت اجتماعی، ۲. همدلی با مردم، ۳. ایجاد جاذبه برای جذب در ارتش و ۴. ارتقای سازمانی ارتش

ب. فناوری‌های نرم نظامی و امنیتی:

۱. آمادگی برای بحران‌ها، ۲. ارتقای کیفیت فرماندهی و ۳. ایجاد امنیت پایدار

ج. فناوری‌های نرم دین و زندگی:

۱. پرورش روحی و معنوی کارکنان جوان، ۲. تأثیر بر سبک زندگی و ۳. استحکام نظام خانواده

سؤالات فرعی: ۱. معیارهای اولویت‌بندی فناوری‌های نرم قابل اکتساب آجا از آیین پیاده‌روی

اربعین شامل چه مواردی است؟

نتایج مطالعه پیشینه پژوهش برای تعیین اولویت‌بندی فناوری‌های نرم که بیان شد و بر اساس خبره سنجی و مصاحبه با خبرگان و اساتید دانشگاهی، معیارهای بسیاری به دست آمد که بنا بر بررسی‌ها به عمل آمده به هفت معیار اصلی که مهم‌ترین آن‌ها بودند رسیدیم که به ترتیب زیر می‌باشند:

۱. مشارکت نیروهای جوان، ۲. فرهنگ مقاومت، ۳. تقویت مردمی بودن، ۴. هم‌افزایی، ۵.

نوآوری، ۶. مدیریت جهادی، ۷. استعدادیابی

۲. وزن معیارهای شناسایی شده برای اولویت‌بندی فناوری‌های نرم به چه ترتیب می‌باشد؟

جدول ۱۰ نشان‌دهنده وزن و اولویت معیارها نسبت به یکدیگر می‌باشد که از جدول ۳ در بخش قبل استخراج و تدوین شده است.

جدول ۱۰ اولویت‌بندی معیارها

اولویت	معیار	وزن
اولویت ۱	مشارکت نیروهای جوان	۰/۱۵۷
اولویت ۲	فرهنگ مقاومت	۰/۱۴۹
اولویت ۲	تقویت مردمی بودن	۰/۱۴۹
اولویت ۳	مدیریت جهادی	۰/۱۴۵
اولویت ۴	هم‌افزایی	۰/۱۳۷
اولویت ۵	استعدادیابی	۰/۱۳۴
اولویت ۶	نوآوری	۰/۱۳

برابر نتایج به دست آمده مشارکت نیروهای جوان در اولویت اول قرار گرفته است و نوآوری اولویت آخر با نگاه به وزن همه معیارها می‌توان مشاهده کرد که تفاوت وزن معیار اول و آخر فقط ۰/۰۲۷ می‌باشد که عدد بسیار پایینی است. این نشان می‌دهد که درست است نوآوری در ظاهر اولویت آخر می‌باشد اما از نظر خبرگان نیز از اهمیت بالای برخوردار بوده و تفاوت چندان بالایی با مشارکت نیروهای جوان ندارد و این یعنی اینکه تقریباً تمام معیارها دارای وزن نسبتاً یکسانی هستند.

۳. اولویت فناوری‌های نرم قابل اکتساب آجا در آیین پیاده‌روی اربعین چگونه است؟ در مجموع با توجه به بررسی‌های به عمل آمده فناوری‌های نرمی که قابلیت اکتساب در آجا را از آیین پیاده‌روی اربعین دارند به سه دسته کلی تقسیم می‌شوند که با توجه به خبره سنجی و مقایسات زوجی بر اساس نرم‌افزار اکسل به دست آمده به ترتیب جدول ۱۱ اولویت‌بندی می‌شوند.

جدول ۱۱. اولویت‌بندی گزینه‌ها

اولویت	گزینه
اولویت ۱	فناوری‌های نرم دین و زندگی
اولویت ۲	فناوری‌های نرم فرهنگی و اجتماعی
اولویت ۳	فناوری‌های نرم نظامی و امنیتی

اولویت‌بندی که با کمک روش مقایسات زوجی به اولویت‌بندی فناوری‌های نرم منتج شده این پیام را دارد، (برابر جدول ۹) که بین فناوری‌های نرم دین و زندگی و فناوری‌های نرم فرهنگی و اجتماعی تفاوت بسیار ناچیز است، اما با فناوری‌های نرم نظامی و امنیتی فاصله بیشتری وجود دارد، این سه فناوری هر کدام به نوبه خود شامل زیر فناوری‌هایی می‌باشند که ابتدا با توجه به نظر خبرگان شناسایی و سپس در مرحله دوم خبره سنجی برابر جدول ۷ به ترتیب جدول زیر با کمک نرم‌افزار TOPSIS SOLVER اولویت‌بندی شدند.

جدول ۱۲. اولویت‌بندی فناوری‌های نرم

اولویت	گزینه	نام گزینه
اولویت ۱	گزینه ۵	آمادگی برای بحران‌ها
اولویت ۲	گزینه ۸	پرورش روحی و معنوی کارکنان جوان
اولویت ۳	گزینه ۷	ایجاد امنیت پایدار
اولویت ۴	گزینه ۴	ارتقای جایگاه سازمانی ارتش
اولویت ۵	گزینه ۱۰	استحکام نظام خانواده
اولویت ۶	گزینه ۲	همدلی با مردم

جدول ۱۲. اولویت‌بندی فناوری‌های نرم

اولویت	گزینه	نام گزینه
اولویت ۷	گزینه ۱	معنویت اجتماعی
اولویت ۸	گزینه ۶	ارتقای کیفیت فرماندهی
اولویت ۹	گزینه ۹	تأثیر بر سبک زندگی
اولویت ۱۰	گزینه ۳	ایجاد جاذبه برای جذب در ارتش

در اولویت‌بندی گزینه‌های ارائه‌شده همان‌طور که در جدول بالا مشاهده می‌شود اولویت اول آمادگی برای بحران‌ها می‌باشد، این انتخاب نشانه هوشمندی خبرگان است زیرا که آجا زمانی که تمرین انجام ندهد، (رزمایش) برای زمان‌های بحران چه طبیعی و چه غیرطبیعی (جنگ) نمی‌تواند بازدهی درستی داشته باشد و اربعین یک آزمون (رزمایش) خوب می‌تواند برای این مهم قلمداد شود، البته این را باید مدنظر قرارداد که اولویت اول تا آخر از لحاظ میانگین اعداد داده‌شده توسط خبرگان بسیار ناچیز است، به طوری که عدد ۹ که بهترین امتیاز می‌باشد برای هر گزینه، خبرگان به این گزینه‌ها در بازه‌ای بین عدد ۷/۴ تا ۷/۹۴ داده‌اند که می‌توان نتیجه گرفت که تقریباً گزینه‌ها را در یک سطح دیده‌اند این موضوع به این معناست که درست است. گزینه ایجاد جاذبه برای جذب در ارتش اولویت آخر شده اما دارای اهمیت و ارزش بالای می‌باشد، بنابراین همه گزینه از نظر خبرگان دارای اولویت بالای می‌باشند. لازم به ذکر است که در بررسی ضریب نزدیکی گزینه‌ها هم می‌شود این نتیجه را نیز گرفت چون بازه عددی آن نیز بسیار کم می‌باشد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

اصطلاح الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت از چهار مؤلفه ایرانی، اسلامی، الگو و پیشرفت تشکیل شده است. این چهار مؤلفه نشان می‌دهند این الگو برآمده از نیازها و شرایط ایران است که توسط مقام معظم رهبری طراحی شده است و در فرایند طراحی و عملیاتی‌سازی آن به فرهنگ‌ها و ارزش‌های اسلامی توجه ویژه‌ای می‌شود. اربعین حسینی به‌عنوان مهم‌ترین محل اجتماع شیعیان، دارای ابعاد و ظرفیت‌های قابل توجهی از فناوری‌های نرم است که هر یک ظرفیت‌ها نیازمند بررسی دقیق است. سازمان‌های ن.م به‌عنوان گسترده‌ترین و بزرگ‌ترین نیروی دفاعی کشور با وسعت و

پراکندگی در اقصی نقاط کشور یکی از ارکان اصلی تولید دانش و توسعه فناوری‌های هستند. نقش کلیدی آجا در دستیابی به اهداف عالی ملی یعنی تضمین تمامیت ارضی و استقلال نظامی و سیاسی کشور روشن است. در مجموع طبق فرمایشات مقام معظم رهبری امروزه سازمان‌های نیروهای مسلح نباید تنها بر فناوری‌های سخت به‌عنوان کارکردهای ویژه متمرکز باشند؛ بلکه مأموریت جدید بنام فناوری‌های نرم و بحث کاربردی نمودن آن را باید در رسالت خود مدنظر قرار دهند. با توجه به اتکای فناوری نرم بر ابعاد و جنبه‌های انسانی، شناسایی و کاربردی آن در دفاع و جنگ مقوله‌ای ضروری و ناگزیر است.

در راستای مفاهیم مطرح شده در این پژوهش در خصوص نقش فناوری نرم استخراج شده از پیاده‌روی اربعین حسینی نتایج و پیشنهادهای ذیل ارائه می‌گردد:

۱- با نظر به نقش و تاثیرگذاری سبک و شیوه زندگی کارکنان آجا، بر آحاد جامعه باید برنامه‌ریزی دقیق و سیاست‌گذاری درستی برای بهره‌برداری و استفاده کارکنان و خانواده آنان از الگوبرداری از موهبت پیاده‌روی اربعین انجام پذیرد.

۲. یکی دیگر از مباحثی که باید موردنظر قرار گیرد برگزاری کارگاه‌های آموزشی باهدف پیاده‌سازی فناوری‌های نرم در فکر، اندیشه و سرشت برای فرماندهان و کارکنان ارتش می‌باشد.

۳. با توجه به نتایج به‌دست آمده در این پژوهش پیشنهاد بعدی این است که به آیین پیاده‌روی اربعین با دید رزمایش هم می‌شود به‌طور دقیق‌تر و با برنامه‌ریزی مدون نگاه کرد، چراکه موقعیت بسیار مناسبی برای آزمون، هم برای کارکنان و هم تجهیزات پشتیبانی می‌باشد، لازم به ذکر است که اربعین نیز می‌توان یک بحران مثبت در نظر گرفت، با توجه به اینکه حادثه‌های طبیعی فراوان که در کشور رخ می‌دهد، یکی از ارگان‌ها و سازمان‌های که به کمک مردم می‌رود ارتش می‌باشد که با توجه به اینکه چند سال است ارتش در اربعین فعالیت نموده و تجربه خوبی به دست آورده است از زلزله کرمانشاه (سرپل ذهاب)، سیل خوزستان، لرستان و گلستان و همین‌اخر زلزله خوی توانست خوش بدرخشد و به طریقی عمل نماید که تحسین همگان را برانگیزد، حال اگر به‌طور دقیق و با برنامه مناسب به این امر پرداخته شود، می‌تواند نتایج خوبی هم برای بحران‌های طبیعی و غیرطبیعی (جنگ) داشته باشد.

۴. پیاده‌روی اربعین فضای بسیار خوب برای شناسایی و جذب جوانان مؤمن، مذهبی و پای بند به نظام و انقلاب می‌باشد و می‌توان سازوکاری را طراحی کرد برای جذب نیرو در خلل پیاده‌روی اربعین.
۵. تحقیق و توسعه در آموزش‌های لازم در حوزه فناوری‌های نرم در تمام سطوح آجا با بهره‌گیری از مراسمی همانند پیاده‌روی اربعین احصاء و ارتقاء یابد.
- ۶- حمایت از مراکز آموزشی و دانشگاهی نظامی جهت تحقیق، توسعه و تولید محصولات مرتبط با فناوری‌های نرم و کاربردی کردن آن‌ها.
- ۷- با توجه به اینکه بسیاری از دانشجویان تازه استخدام شده در آجا با جایگاه فناوری‌های نرم در جامعه و الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت آگاهی ندارند؛ از این رو پیشنهاد می‌شود کتب علوم انسانی با تأکید بر فناوری‌های نرم و کاربرد آن در آجا تدوین و تدریس گردد.
- ۸- تجارب موفق به‌دست آمده از بهره‌گیری از فناوری‌های نرم در هشت سال دفاع مقدس و بلائیای طبیعی و نقش ارزنده آجا در آن‌ها، بنابراین پیشنهاد می‌گردد در ابعاد قدرت دفاعی و نظامی کشور؛ مسئله فناوری‌های نرم در حوزه‌های مختلف به‌عنوان یک‌دست برتر مورد توجه ویژه قرار گیرد.

فهرست منابع

- پوردستان، احمدرضا و دیگران (۱۴۰۰)، «مدیریت و بهسازی فرهنگ‌سازمانی (با نگاهی به سازمان‌های نظامی)» تقی‌زاده، نفیسه؛ حسینقلی زاده، رضوان؛ جاویدی، طاهره (۱۳۹۴)، «آسیب‌شناسی تولید دانش در هسته‌های پژوهشی علوم انسانی»، مجله راهبرد فرهنگ، شماره ۳۰.
- حبیبی، سوادیان، پروین، شریفی، منصور، طاهر خانی، عبدالله. (۱۴۰۱). بیداری اسلامی در راهپیمایی اربعین با توجه به دیدگاه آیت‌الله خامنه‌ای، پژوهش‌های راهبردی سیاست.
- روشنی، رضا (۱۳۹۰) بخشنامه علوم و فنون نظامی /سال هشتم/شماره ۲۱ ص ۷۹ تا ۹۷.
- سنجولی‌آباد، زینب (۱۳۹۲) «تبیین ماهیت الگوی اسمی - ایرانی پیشرفت»، بخشنامه الگوی پیشرفت اسمی - ایرانی، سال دوم، شماره سوم، ص ۱۰۴ - ۷۹.
- ضرغامی، حمیدرضا؛ صادقی، امیر (۱۴۰۱) «روش‌های پرکاری رد تصمیم‌گیری چند شاخصه در مهندسی و مدیریت»
- عالی‌پور، علیرضا (۱۳۹۷) مدل فناوری‌های نرم در الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت، دو بخشنامه علمی، سال ششم، شماره ۱۲.
- عبدالملکی، حسین؛ حسینی، مژگان (۱۳۹۴). تبیین بازنهادی الگوی سیاستی جامعه نبوی در نقشه راه تمدن نوین اسمی، هفتمین کنگره پیشگامان پیشرفت، تهران.
- عبدالمنافی، سعید، غلامی، محمود (۱۳۹۶). مدیریت زنجیره تأمین، انتشارات پیام نور، تهران.
- علی احمدی، علیرضا، باباخان، علیرضا (۱۳۹۸) کتاب فناوری‌های نرم حل مسائل سازمانی و مدیریتی انتشارات تولید دانش
- گلشن‌پژوه، حسین (۱۳۸۷) طراحی و تبیین الگوی کنترل استراتژیک، سیستم آماد و پشتیبانی (رساله دکتری) دانشگاه امام حسین (ع)، انتشارات دانشگاه امام حسین (ع).
- قاسمی، شراهی، تقدسی (۱۴۰۱). آینده‌پژوهی مسائل اولویت‌دار اربعین حسینی و تحلیل تأثیر متقابل مسائل بر یکدیگر. بخشنامه علمی شیعه شناسی، ۲۰(۷۷)، ۷-۳۴.
- مکی نیری، پریسا (۱۳۹۱) «افزایش شناخت؛ راهی برای کاربردی کردن علوم انسانی»، دوم‌ماهنامه پژوهش کاربردی در علوم انسانی، شماره ۲.
- نیلی، محمدرضا؛ موسوی، ستاره (۱۳۹۴) «تبیین جایگاه نوآوری فعالیت‌های یاددهی - یادگیری در رشد تفکر فلسفی»، هفتمین کنگره پیشگامان پیشرفت، تهران.
- Alinaghi Moslehshirazi, Ali Mohammadi, Moslem Alimohammadlo and Mohammad Saadatmand Published Online: May 11, 2021 pp 454-471.
- Bessant, J. & Francis, D. (2005). Transferring soft technologies: exploring adaptive theory.
- Cole, B. (1998). Soft technology and technology transfer: Lessons from British missile development. The Nonproliferation Review, 6(1), 56-69.

- Doroudian, M. J. (2018). Spiritual Landscape Aspect of the Mourning Parade on the Fortieth Day after Imam Hussein's Martyrdom. *MANZAR, the Scientific Journal of landscape*, 10(45), 56-65
- Ghafari Hashjin, Z. & Mohammadmirzaei, H. (2021). Dimensions and capacities of Arbaeen Hosseini anti-arrogance walk based on the views of the Supreme Leader. *Journal of Islamic Awakening Studies*, 10(3), 49-73.
- Hashjin, Z. G. & Nikunahad, A. (2020). Future Scenarios of Arbaeen Hosseini Pilgrimage Based on Causal Layers Analysis. *The Islamic college university journal*, 2(58).
Webster on line dictionary:<http://www.merriamwebster.com/technolog>.
- Webster on line dictionary:<http://www.merriam~webster.com/soft>.
- Zhouying Jin (2002), "Soft Technology, The Essential of Innovation Forthcoming in Futures", *Research Quarterly, U. S*
- Zhouying JIN (2005), "Global Technological Change from Hard Technology to Soft Technology, from Hard Technology to Soft Technology", First Published in the UK in 2005 by Intellect Books, PO Box 862, Bristol BS99 1DE, UK, First Published in the USA in 2005 by Intellect Books, ISBS, 920 NE 58th Ave. Suite 300, Portland, Oregon 97213-3786, USA.

